

ירושלים, ב' בשבט תשע"ו
12 בינואר 2016
16LM2211

לכבוד

התאגידים הבנקאיים - לידי המנהל הכללי

א.ג.נ.,

הנדון: התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל

רקע

1. סביבת הפעילות הכלכלית, הרגולטורית והטכנולוגית המשתנה של המערכת הבנקאית בישראל, לרבות כניסת מתחרים לתחומי פעילות בנקאית, עשויים להשפיע באופן מהותי על הביקוש והמחירים של שירותי הבנקאות ובהתאמה על היקף הכנסות המערכת הבנקאית.
2. ניתוח נתוני המערכת הבנקאית בישראל ושימוש במדדי ביצוע שונים מצביעים על רמת יעילות נמוכה בהשוואה למערכות בנקאיות במדינות מתקדמות אחרות. לאור זאת, ובהתייחס לשינויים הסביבתיים כמפורט בסעיף 1, הפיקוח רואה בתהליכי התייעלות יעד חשוב להבטחת היציבות ארוכת הטווח של התאגידים הבנקאיים.
3. בהתאם לכך, מכתב זה מציב את דרישת הפיקוח להתוויית תכנית רב-שנתית להתייעלות. לצד דרישה זו, הפיקוח ינקוט בצעדים מסוימים, לרבות בצעדים המפורטים להלן, על מנת להסיר מכשולים מהותיים ליישום תכנית ההתייעלות.

דרישה להתייעלות ארוכת טווח

4. דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית **רב-שנתית** להתייעלות (להלן – תכנית התייעלות).
 - 4.1. תכנית ההתייעלות תקבע פעולות ספציפיות בטווח של חמש השנים הבאות וכן, עקרונות התייעלות לטווח הארוך יותר. התכנית תשקף מחויבות ארוכת טווח להתייעלות ולניהול הוצאות אקטיבי ושוטף, המתאימים לסביבה הכלכלית והטכנולוגית הנוכחית.
 - 4.2. תכנית ההתייעלות תכלול יעדי ביניים מוגדרים היטב, בתדירות לפחות שנתית, ואמצעי מעקב ופיקוח של הדירקטוריון אחר העמידה בתכנית וביעדי הביניים.
 - 4.3. תאגיד בנקאי העומד בראש קבוצה בנקאית יתווה תכנית התייעלות המביאה בחשבון התייעלות ברמת הקבוצה.
 - 4.4. תאגיד בנקאי אשר התווה כבר תכנית התייעלות, ייבחן את התכנית ויעדכן אותה, במידת הצורך, בהתאם למכתב זה.
5. בכוונת הפיקוח להגדיר מתכונת דיווח תקופתית לפיקוח על תכנית ההתייעלות. הפורמט יכלול דיווח על יעדי הביניים והעמידה בהם.

צעדים של הפיקוח לעידוד תכניות התייעלות

6. על מנת לעודד יישום תכנית התייעלות, הפיקוח יאשר לתאגיד בנקאי הקלות בנושא הלימות ההון, כמפורט בסעיף 7 להלן, בכפוף לעמידה בתנאים הבאים:
- 6.1 לתאגיד הבנקאי תכנית התייעלות הכרוכה בעלויות מוגדרות (עלויות שהתאגיד הבנקאי יישא בהן לצורך ביצוע התכנית הרב-שנתית, למשל, עבור תכנית פרישה מרצון רב-שנתית או שינוי בקווי פעילות);
- 6.2 התאגיד הבנקאי הראה, באופן שהניח את דעת הפיקוח, כי ההקלות ישמשו לצורך ביצוע תכנית ההתייעלות ולא ישמשו מטרות אחרות; וגם
- 6.3 התאגיד הבנקאי עומד ביעדי הביניים להתייעלות. תאגיד בנקאי אשר לא יעמוד ביעדי ההתייעלות לא ימשיך ליהנות מההקלות.
7. הלימות הון
- תאגיד בנקאי יקבל דחיה במועד העמידה ביעדי הלימות ההון שהמפקחת על הבנקים קבעה לו. ההקלה תהיה בגובה השפעת הקיטון הצפוי במועד אישור התכנית בהון הרגולטורי בגין העלויות המוגדרות כאמור בסעיף 6.1 לעיל. הדחיה תהיה לתקופת זמן של חמש שנים ותיפרס בקו ישר.

הטיפול החשבונאי בהתייעלות ארוכת טווח הכוללת תכנית פרישה מרצון

8. כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, אשר אומצו להוראות הדיווח לציבור, מגדירים באיזה מצבים ההשפעה של עדכון ההתחייבות לזכויות עובדים נזקפת לרווח כולל אחר ובאיזה מצבים היא נזקפת לדוח רווח והפסד. בהתאם לכך, במצבים רבים על תאגיד בנקאי לרשום את ההשפעה של עדכון ההתחייבויות לפנסיה ופיצויים של העובדים, כתוצאה מהפעולות הספציפיות שנקבעו בתוכנית ההתייעלות לטווח של חמש השנים הבאות ומעקרונות ההתייעלות לטווח הארוך יותר, כ"רווחים והפסדים אקטואריים" הנזקפים לרווח כולל אחר¹. רווחים והפסדים אלה יזקפו לדוח רווח והפסד על פני תקופת השירות הממוצעת של העובדים².
9. תאגיד בנקאי נדרש לשמור התחייבות לזכויות עובדים שתשקף את אומדן המענקים העודפים שצפוי שישולמו לעובדיו בתוכנית ההתייעלות לחמש השנים הקרובות ובטווח הארוך יותר בעתיד. לעתים קרובות אומדן זה מבוסס על נתונים בדבר מענקים עודפים ששולמו בפועל בעבר, כשהם מותאמים לנסיבות במועד הדיווח. למרות שאומדן הפרישות לטווח הארוך יותר מתבסס על ניסיון העבר בפועל, כשהוא מותאם לעקרונות ההתייעלות שנקבעו לטווח הארוך יותר, תאגיד בנקאי אינו נדרש להניח כי המענקים העודפים שצפויים בחמש השנים הקרובות מייצגים בהכרח את המענקים העודפים שצפויים בטווח הארוך יותר.

¹ כפי שצוין בתשובה אי8 לקובץ השאלות והתשובות, במקרים בהם קיים ספק לגבי אופן הזקיפה לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, יש לפנות למנהל יחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים לצורך קבלת הנחייה מקדמית.

² כמוסבר בתשובה אי4 לקובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים.

תוקף המכתב

10. ההקלות המפורטות במכתב זה יחולו על תכניות התייעלות שיאושרו החל מיום פרסומו ועד ליום 31 בדצמבר 2016.

בכבוד רב,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'חנה בר'.

ד"ר חדוה בר

המפקחת על הבנקים